

Aan de besturen van CDA, CU, D'66, GL, LPF, PvdA, SGP, SP en VVD

Leiden, 22 september 2006

Geacht partijbestuur,

Het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM) maakt zich ernstig zorgen over actuele ontwikkelingen op het gebied van de nationale bestrijding van terrorisme, het asielrecht en het ontbreken van een Nationaal Mensenrechteninstituut. Juist nu de verkiezingen eraan komen, is het van belang dat de aandacht voor mensenrechtelijke kwesties niet verslapt. Wij willen dit besef levend houden met een toelichting op de drie zojuist genoemde onderwerpen.

Nog voor de verkiezingen zullen wij, gesteund door een commissie van deskundigen, uw partijprogramma toetsen op een aantal uitgangspunten, waarbij de hierboven genoemde mensenrechtelijke onderwerpen als leidraad dienen. De resultaten hiervan zullen wij publiekelijk bekendmaken.

Terrorismebestrijding

De Nederlandse staat dient adequaat op te treden tegen terrorisme om de veiligheid van zijn burgers zo goed mogelijk te waarborgen. Het Parlement heeft wetten aangenomen en voorstellen in beraad die de positie van de verdediging en de controle van de rechter op de juistheid van het optreden van het openbaar bestuur, inlichtingendiensten, politie en justitie ernstig beperken. Het recht een verdediging te voeren tegen beschuldigingen staat ook onder druk. In het belang van de burgers en de rechtsstaat vindt NJCM dat de politiek moet overwegen een meer uitgebreide rechterlijke toets – ook op de mogelijkheid tot het opleggen van beperkingen aan de verdediging – te combineren met effectief optreden tegen terrorisme.

Asielrecht

Het huidige asielbeleid is op meerdere punten in strijd met internationale normen voor de bescherming van vluchtelingen en internationale mensenrechtenverdragen. Punten van zorg zijn:

- De routinematig toegepaste versnelde procedure in het Aanmeldcentrum (AC).
- De wijze waarop het ministerie van Buitenlandse Zaken ambtsberichten (onderzoeken naar de veiligheid in een herkomstland) vaststelt is niet transparant en niet toetsbaar. Dit terwijl deze ambtsberichten voor asielzoekers vaak een cruciale rol spelen in de uitkomst van hun asielprocedure.
- In asielzaken, evenals in het gewone bestuursrecht, zou door de bestuursrechter ook rekening moeten worden gehouden met na het bestreden besluit overgelegde bewijsmiddelen ter zake van reeds voor het bestreden besluit ingenomen stellingen.
- Asielverhalen worden door de rechter in hoger beroep slechts marginaal getoetst.

- De omstandigheden waaronder vreemdelingen in Nederland worden opgesloten en de lange periodes van vreemdelingenbewaring. Vreemdelingenbewaring dient alleen te gebeuren met het oog op uitzetting op korte termijn.
- Het opsluiten van minderjarigen in het kader van vreemdelingenbewaring.
- Het lange verblijf van asielzoekers in Nederland door slepende procedures. Er moet een generaal pardon komen voor de groep asielzoekers die onder de oude Vreemdelingenwet een verblijfsvergunning heeft aangevraagd.

Nationaal Instituut voor de Rechten van de Mens

De Nederlandse overheid moet de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden eerbiedigen, maar wat deze rechten en vrijheden precies inhouden is bij het algemene publiek onvoldoende bekend. NJCM ziet hier een voorlichtingstaak weggelegd voor het Nationaal Instituut voor de Rechten van de Mens (NIRM). Verder vervult het NIRM alle taken van de en heeft het een coördinatietak in de Nederlandse mensenrechtenwereld¹.

NJCM vindt het belangrijk dat er ook in Nederland een dergelijk instituut komt, zoals in vele andere Europese landen al het geval is. Temeer omdat Nederland lid van de VN-Mensenrechtenraad is en wil worden herkozen. NJCM acht het van groot belang dat de partijen zich voor de oprichting hiervan inzetten. Bijgevoegd is de NJCM-uitgave getiteld 'Een nationale mensenrechtencommissie in Nederland? Handhaving van mensenrechten op nationaal niveau'².

In de hoop dat uw partij gedurende deze verkiezingen aandacht zal hebben voor deze specifieke mensenrechtenkwesties, verblijf ik,

met de meeste hoogachting,

Otto Vos,
voorzitter NJCM

¹ Resolutie 48/134 van de Algemene vergadering van de VN van 20 december 1993, annex (A/RES/48/134):

² M.L. van Emmerik & C. Smals-van Dijk (red.), 'Een nationale mensenrechtencommissie in Nederland? Handhaving van mensenrechten op nationaal niveau', Stichting NJCM-Boekerij 37, Leiden 2000.